

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ШЛЯХИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Калініченко С.М., кандидат економічних наук, доцент, заступник генерального директора з міжнародного співробітництва, інновацій та розвитку ДНП «Центр тестування» при МОЗ України
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3958-4763>

Останніми роками в результаті глобалізації, наслідками якої є стирання кордонів між країнами, у світі сформувався особливий туристичний потік – люди, які їдуть за лікуванням за кордон – і з кожним роком цей потік стає дедалі більшим.

Поїздки на лікування за кордон відкрили новий напрям у медицині та дали надію мільйонам людей на здоров'я та життя. У світі медичний туризм – додаткове джерело доходів у бюджет, в Україні ж ця галузь поки що поза межами державної політики.

Нині вартість тих чи інших медичних послуг у різних країнах світу не є однаковою, що цілком логічно, враховуючи стан розвитку національних економік, демографічну та соціальну ситуації, які складаються в країні тощо. Зростання вартості лікування в розвинених країнах стимулювало появу додаткової вимоги: якісне лікування за низькими цінами і яскраві враження від відвідин нової країни. Висока вартість медобслуговування в розвинених країнах світу стала серйозною проблемою не тільки для пацієнтів, але і для їхніх роботодавців, соціальних фондів, страхових систем і держав.

Водночас Україна, маючи репутацію постачальника медичних послуг з хорошим співвідношенням ціна-якість, може стати перспективним напрямком розвитку медичного туризму в Європі та світі. У першу чергу, це відноситься до послуг стоматології, офтальмології, МРТ-діагностики. Багато туристів цілеспрямовано приїжджають в Україну в пошуках унікальних видів лікування – наприклад, стовбуровими клініками. Отже, в останні 10 років з цілком зрозумілих причин у світі сформувалася справжня індустрія медичного туризму.

Стрімкий розвиток індустрії медичного туризму в останні 10 років обумовлений кількома причинами:

- зростанням вартості лікування в країнах з розвинутою економікою;
- появою нового сегменту споживачів медичних послуг, які воліють

послугувати якісне лікування за низькими цінами, з можливістю отримання яскравих вражень від подорожей в інші країни;

– не можливість оперативного отримання необхідної медичної допомоги (лишти-очікування) в країнах Європейського Союзу та в країнах Близького Сходу;

– відсутність у низці країн світу якісної медичної допомоги та відповідних технологій лікування та діагностики.

З метою розвитку медичного туризму уряди деяких країн розробляють системи охорони здоров'я, в структуру якої входять лікувально-профілактичні заклади, туристичні агентства та страхові компанії, орієнтовані на медичний туризм. Існують національні програми, спрямовані на популяризацію країни в сфері медичного туризму.

Чинниками перспективності країни для медичного туризму виступають:

- рівень розвитку медицини, медичних технологій тощо;
- вартість діагностики та лікування;
- розвиток транспортного та готельного секторів;
- рівень мовної інтеграції в країні;
- законодавча база;
- імідж держави;
- локалізація країни на мапі світу.

Ринок медичного туризму являє собою систему економічних відносин з приводу купівлі-продажу медичних і оздоровчих послуг та організації подорожей з метою їх отримання.

Специфіка медичного туризму проявляється в тому, що в переважній кількості випадків кінцевий споживач медичної послуги не може безпосередньо її купувати у виробника. Тому об'єктивно умовою функціонування ринку медичного туризму є наявність виробників-посередників.

Діяльність виробників-посередників характеризується колом питань з організації туристичної подорожі, пошуку та укладання угод з виробниками-медичних послуг, транспортування, проживання тощо. Агентства з медичного туризму забезпечують всебічну підтримку туристів, яка є значно ширшою, ніж послуги звичайного туристичного агента. Агентства з медичного туризму забезпечують організацію якісного та доступного медичного обслуговування до та після лікування, догляд під час лікування, формування плану лікування спільно з лікарями зарубіжних та вітчизняних клінік, оцінку співвідношення ціна-якість в різних лікувально-профілактичних закладах.

Для збільшення частки в'їзного медичного туризму необхідно враховувати стан розвитку окремих галузей медицини, вартість діагностики та лікування у різних країнах, законодавче регулювання. Важливими чинниками є стан транспортної та готельної індустрії та рівень володіння іноземними мовами. Але найбільш вагомим аргументом при виборі країни для лікування чи діагностики є те, як сприймається її бренд. Україні як державі, що активно інтегрується у міжнародні структури, доведеться пройти ще чималий шлях для розвитку свого позитивного іміджу у сфері медичного туризму.

Бібліографічний список:

1. Джангіров А.П. Экономический эффект оздоровительного туризма. *Управление экономическими системами*. 2011. № 11. URL: <http://uecs.ru/uecs-35-352011/item/759-2011-11-07-06-51-11>
2. ВАКА: Health tourism sector report. URL: <http://investinwmr.org.tr/Opportunities/Health%20Tourism.pdf>
3. Вахович І.М. Фактори розвитку регіонального ринку медичного туризму в розвинених країнах світу. URL: <http://www.hitt-cis.net/wp-content/uploads/2010/11/НІТТ/Ukraine>
4. Всесвітня асоціація медичного туризму вибрала Київ своєю штаб-квартирою в США. URL: <http://pe.com.ua>
5. Кифяк В.Ф. Розвиток медичного туризму в регіонах України. URL: <http://zdorovtur.com>
6. Лукьянчук Е. Пациенты без границ. *Аптека*. 2011. № 818(7). URL: <http://www.apteka.ua/article/magazine/818>

УДК: 338.48

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ

Костирка Ю.В., здобувач вищої освіти*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Глобалізація – це процес економічної, соціальної, політичної та культурної інтеграції країн та регіонів світу. Вона характеризується збільшенням міжнародних зв'язків, зростанням міжнародної торгівлі та інвестицій, збільшенням міжкультурної взаємодії та мобільності людей,

---

* Науковий керівник – кандидат економічних наук, професор С.О. Зайка